الانفطار سُورة ގެ މާނަ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورة الانفطار — އާޔަތުގެ އަދަދު (١٩)

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتۡ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلۡكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ فُجِّرَتۡ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلۡقُبُورُ بُعۡثِرَتۡ ﴿٤﴾ عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ
وَأَخَّرَتۡ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلۡكَرِيمِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِيٓ أَيِّ صُورَةٖ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
كَلَّا بَلۡ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾

ތަރުޖަމާ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتۡ ﴿١﴾ އުޑު ފަޅަފަޅައިގެން ހިނގައްޖެއްޔާއި، وَإِذَا ٱلۡكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتۡ ﴿٢﴾
އަދި ތަރިތައް ވިރިއްޖެއްޔާއި، (ވަކިވަކިވެ ގިރިބަށްޖެއްޔާ) وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ فُجِّرَتۡ ﴿٣﴾ އަދި ކަނޑުތައް
އުދުލި، އެކަތްކޮޅަށް ވެއްޖެއްޔާއި، وَإِذَا ٱلۡقُبُورُ بُعۡثِرَتۡ ﴿٤﴾ އަދި ގަބުރުތަކުގައި ތިރީ މަތިން
ކަންވެރިކަން ނުކުތުމުގެން ފައްޖެއްޔާއި، عَلِمَتۡ نَفۡسٞ ކޮންމެ ނަފްސަކަށް އެނގޭނެއެވެ. مَّا قَدَّمَتۡ
وَأَخَّرَتۡ ﴿٥﴾ އެ ނަފްސެއް ކުރިއަށް ފޮނުވި ކަމެއް، ފަސްކުރި ކަމެއް يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ އޭ އިންސާނާއެވެ.
مَا غَرَّكَ ކަލޭ ހެޔޮވެރިކަމުގެ ކޮން އެއްޗެއް ކަލޭގެ ހެއްދެވި؟ بِرَبِّكَ ٱلۡكَرِيمِ ﴿٦﴾ ކަލޭ ހެއްދެވި
މާތްވެގެންވާ ربّ އާދޭހު ٱلَّذِي خَلَقَكَ އެކަލާނގެއީ ކަލޭ ހެއްދެވި ކަލާނގެއެވެ. فَسَوَّىٰكَ ދެން
(މީހަކު ކަމުގައި) ކަލޭ ބަރާބަރު ކުރެއްވިއެވެ. فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ ދެން ފުރިހަމަކުރެއްވި އެކަލާނގެ ކަލޭ
ފުރިހަމަކުރެއްވިއެވެ. فِيٓ أَيِّ صُورَةٖ ކޮންމެ صورة އަކުން مَّا شَآءَ އެކަލާނގެ އިރާދަކުރެއްވި رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
އެކަލާނގެ ކަލޭ تركيب ކުރެއްވިއެވެ. އެކަލޭގެފާނު ދެނެވޮޑިގެންވެއެވެ. كَلَّآ އެއްގޮތަކަށްވެސް އެކަލާނގެ
ހެއްދެވި ކަލާނގެ ނުދަންނަވެ. (އެކަލާނގެ نعمة ތަކުގެ ޝުކުރު ނުކުރަނީ، ކަލޭ ނުދެނެވެ. بَلۡ
تُكَذِّبُونَ އަދި ކަލޭ ދޮގުކުރަނީ؟ ދީނަށް ހިސާބު ދުވަހަށްވެސް. بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾ (ހިސާބު ދުވަހާ) قيامة
ދުވަސް (ނުވަތަ إسلام ދީން)

إجْمَالِي މާނަ

(١) އުޑު ފަޅަފަޅައިގެން ހިނގައްޖެއްޔާއި (ދަންނައެވެ. މި ސޫރަތުގެ ފުރަތަމަ ހަތަރު އާޔަތުގައި އެ ވާ ހަތަރު ކަންތަކުގެ ޖަވާބު އެ ވަނީ ފަސްވަނަ އާޔަތުގައެވެ.)

(٢) އަދި ތަރިތައް، އުޑުމަތިން ވަކިވަކިވެގެން ތިރިއަށް ވެއްޓިއްޖެއްޔާއި،

(٣) އަދި ކަނޑުތައް އެއްކަނޑު އަނެއް ކަނޑާ އެކުވެ، އެއްވެއްޖެއްޔާއި، (ލޮނުފެންޏާއި، މީރުފެންވެސް އެކުވެ، އެކައްކޮޅަކަށް ވާނޭ ކަހަލައި ވެއްޖެވެ.)

(٤) އަދި ބިމުގެ އަޑީގައި ވަޅުލެވިފައި ވާހައި ބަޔަކު ކަށްވަޅުތަކުން ނެރެވިއްޖެއްޔާއި،

ދަންނައެވެ. މި ހަތަރު ކަމަކީ قيامة ދުވަހުގެ ކުރީގައި އެކަމާ ގުޅިފައިވާ ހަތަރު ކަމެވެ.

(٥) ދެން އެދުވަހުން ކޮންމެ نفس އަކަށްވެސް (ކޮންމެ ނަފުސަކަށްވެސް) އެ ނަފުސެއް ކޮށްފައިވާ ކަންތައް ރަނގަޅަށް އެނގޭނެއެވެ. (ފޮތްތައް ހުޅުވިގެން ހާމަވާނެއެވެ.)

(٦) އޭ އިންސާނާއެވެ.! (އޭ ކާފިރު އިންސާނާއެވެ!.) ކަލޭ ހައްދަވައި، ދިނުމަށް نعمة ދެއްވި މާތްވެގެންވާ ربّ އާދަރު ހެއްދެވުމުގައި ކޮން ކަމަކާ ހީރި ހެއްޔެވެ؟ (އެކަލާނގެ نعمة ލާއި، عفوء ދެއްވަމުން ހެއްޔެވެ؟ އެކަލާނގެ عذاب ވެސް އެހާ ގަދަކަން ހަނދާންކުރާށެވެ.!)

(٧) އެ ربّ އަކީ نطفة އަކުން ކަލޭ އުފެއްދެވި، ދެން ބަރާބަރު ފުރިހަމަ އިންސާނަކަށް ހެއްދެވި ކަލާނގެއެވެ. އަދި އެކަން ޖަނަވާރާ خلاف އަށް، ދެފައިމައްޗަށް ކޮޅަށް ހުރުމުގެ ސޫރަތުން ހެއްދެވި ހަމަ އެކަލާނގެއެވެ.

(٨) އަދި އެކަލާނގެ އިރާދަކުރެއްވި ސިފައަކަށް އެކަލާނގެ ކަލޭ ސޫރަކުރައްވައި، تركيب ކުރައްވައި، ހައްދަވައި ފުރިހަމަކުރެއްވިއެވެ.

(٩) އެއްގޮތަކަށްވެސް އެކަލާނގެ نعمة ލާއި، عفوء ގެ ބޮޑުކަމާމެދު ނުހެއްލޭށެވެ. (އެކަލާނގެ عذاب ވެސް އެހާ ގަދައެވެ. ދޮގުވެރި، ކާފިރުންނަށް ގަދަ عذاب ވެސް ދެއްވާނެއެވެ.) އަދި ކިހިނެއް ހެއްޔެވެ؟ ތިޔަބައިމީހުން قيامة ދުވަސް ދޮގުކުރަނީއެވެ. ނުވަތަ إسلام دين ދޮގުކުރަނީއެވެ.

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَـٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَـٰتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا
يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ ﴿١٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ
لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

ތަރުޖަމާ

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ ހަމަކަށަވަރުން ކަލޭމެންގެ މައްޗަށް ވެއެވެ. لَحَـٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ (އިންސާނުންގެ عمل ތައް
ލިޔުއްވައި، ރައްކާތެރިކުރައްވާ (މަލާއިކަތުން) ބޭކަލުން كِرَامًا كَـٰتِبِينَ ﴿١١﴾ އެއީ الله ގެ حضرة ގައި
މާތްވެގެންވާ، ލިޔުއްވާ ބޭކަލުންނެވެ. يَعْلَمُونَ އެބޭކަލުން ދެނެވޮޑިގެން ވެއެވެ. مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾
ތިޔަބައިމީހުން ކުރާހައި ކަމެއް. إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ ހަމަކަށަވަރުން ހެޔޮވެ، މާތް މީހުން (تقو□ى ވެރިން)
لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ ކަނޑައެޅިގެން އެމީހުން ދާއިމީ ދުވަހުން ލިބޭ نعمة ގައެވެ. (ސުވަރުގެގައެވެ.)
وَإِنَّ ٱلْفُجَّارَ އަދި ހަމަކަށަވަރުން ނުބައި ނުލަފާ މީހުން لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ ކަނޑައެޅިގެން އެމީހުން
ލިބޭ އަލިފާނުގައެވެ. ނަރަކައިގައެވެ. يَصْلَوْنَهَا އެމީހުން އެތަނަށް (އެ ނަރަކައަށް) ވަންނާނެއެވެ.
އެމީހުންގެ عذاب ގެ ރަހަ ލިބޭނެއެވެ. يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ ޖަޒާދެއްވާ، ހިސާބު ބައްލަވާ قيامة ދުވަހުންނެވެ.
وَمَا هُمْ عَنْهَا އަދި އެމީހުން އެ ނަރަކަ ދުރުވައި ނުވެއެވެ. بِغَآئِبِينَ ﴿١٦﴾ غيب ވާނޭ ބަޔަކު ކަމުގައި/
އެއީން ވަކިވާނޭ ބަޔަކު ކަމުގައި ނުވެއެވެ. وَمَآ أَدْرَىٰكَ ކަލޭގެފާނަށް އަންގަވައިދިނީ ކޮން އެއްޗެއް ތޯއެވެ؟
مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ حساب ބައްލަވައި، ޖަޒާދެއްވާ قيامة ދުވަސް އެއީ ކޮންދުވަހެއްކަން ثُمَّ مَآ
أَدْرَىٰكَ ދެން ކަލޭޔަށް އަންގައިދިނީ ކޮން އެއްޗެއްތޯއެވެ؟ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٨﴾ حساب ބައްލަވައި،
ޖަޒާދެއްވާ قيامة ދުވަސް އެއީ ކޮންދުވަހެއްކަން يَوْمَ لَا تَمْلِكُ އެ ދުވަހަކީ މިލްކު ނުވާނޭ
ދުވަހެވެ. نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ އެއްވެސް نفس އެއް އަނެއް نفس އަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް وَٱلْأَمْرُ
يَوْمَئِذٍ އެދުވަހުން ހުރިހައި ކަމެއް خاصّ ވެގެން ވަނީ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾ ހަމައެކަނި الله އަށެވެ.

إجْمَالِي މާނަ

(١٠) އަދި ހަމަކަށަވަރުން އެކަލާނގެ ކަލޭމެންގެ މައްޗަށް ކަލޭމެން ބަލަހައްޓާ، ކަލޭމެންގެ عمل ތައް ލިޔުއްވާ ބޭކަލުން ލައްވާފައި ވެއެވެ.

(١١) އެއީ މާތްވެގެންވާ ملائكة ބޭކަލުންނެވެ. އެއީ عمل ތައް ލިޔުއްވާ ބޭކަލުންނެވެ. އެއީ (كِرَامًا كَاتِبِينَ ދެބޭކަލުންނެވެ.)

(١٢) ތިޔަބައިމީހުން ކުރާހައި ކަމެއް (ހެޔޮ، ނުބައިކަން) އެ ބޭކަލުން ރަނގަޅަށް ދެނެވޮޑިގެން ވެއެވެ. (އަދި ލިޔުއްވާ ހުއްޓެވެ.)

(١٣) ހަމަކަށަވަރުން މާތްވެގެންވާ ރަނގަޅު تقو□ى ވެރިން އުދުވަހުން ތިބޭނީ ސުވަރުގޭގައެވެ. އެތާނގެ نعمة ގައެވެ.

(١٤) އަދި ހަމަކަށަވަރުން ނުބައި، ނުރަގަޅު فاجر ން އުދުވަހުން ތިބޭނީ ނަރަކައިގައެވެ. އެތާނގެ ދުނާރި عذاب ގައެވެ.

(١٥) އުދުވަހުން އެމީހުން ނަރަކައަށް ވަދެ، އެތާނގެ ގަދަ عذاب ގެ ރަހަ ލިބިގަންނާނެއެވެ.

(١٦) އެމީހުން އެ ނަރަކައިން غائب ނުވާނެއެވެ. އެބައި އަބަދުވެސް އެތާ ތިބޭނެއެވެ.

(١٧) يوم الدّين އަކީ (ހިސާބު ބެއްލެވުމާއި، އަދި جزاء ދެއްވާ ދުވަހަކީ) ކޮން ދުވަހެއްކަން ކަލޭގެފާނަށް ◌ް އަންގައިދިނީ ކޮން އެއްޗެއް ތޯއެވެ ؟ ކޮން ކަމެއް ހެއްޔެވެ؟

(١٨) ދެން ކަލޭގެފާނަށް يوم الدّين އަކީ ކިހާ ދުވަހަކީ ކޮން ދުވަހެއްކަން އަންގައިދިނީ ކޮން އެއްޗެއްތޯއެވެ؟ ކޮން ކަމެއް ހެއްޔެވެ؟ (ހަމަ މި آية تكرار ކުރައްވާފައި ވަނީ އެ ދުވަހުގެ مهمّ ކަމާއި، ބިރުވެރިކަމަށް ހިތްވަރުކުރު ކުރައްވުމުގެ ގޮތުންނެވެ. والله أعلم)

(١٩) އެދުވަހަކީ އެއްވެސް މީހަކު އަނެއް މީހަކަށްޓަކައި އެއްވެސް ކަމެއް މިލްކުވެގެންވާ ދުވަހެއް ނޫނެވެ. ޙުކުމްއިދާރާކުރުން ދުވަހުން ނޫނެވެ. އެދުވަހުގެ ހުރިހާ ކަމެއް خاصّ ވެ، މިލްކުވެގެން ވަނީ ހަމައެކަނި الله އަށެވެ.